

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας &

Εμπορίου): Κυρίες και κύριοι, θα μιλήσω ^{για} ~~σε~~ ορισμένα γενικά ζητήματα και ο συναδέλφος κύριος Ροκόφυλλος θα ~~μιλήσει~~ ^{μιλήσει}, μετά από τους συναδέλφους που θα τοποθετηθούν για τα ειδικότερα θέματα του νομοσχεδίου.

Το νομοσχέδιο για την αποκρατικοποίηση της επιχείρησης "ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ" έδωσε αφορμή να τεθούν ορισμένα σημαντικά ερωτήματα σε σχέση με την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, όπως το ερώτημα αν πρέπει ή όχι μία σοσιαλιστική Κυβέρνηση να επιδιώκει την αποκρατικοποίηση μίας βιομηχανικής μονάδας τόσο μεγάλης σημασίας, όπως τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά. Στα ερωτήματα αυτά θα επιδιώξω να απαντήσω.

Στην βιομηχανική κοινωνία του περασμένου αιώνα και των αρχών αυτού του αιώνα, ιδιωτική και δημόσια ιδιοκτησία ήσαν δύο διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις για την οργάνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Σήμερα η ανεπτυγμένη βιομηχανική κοινωνία χαρακτηρίζεται από έναν πλουραλισμό μορφών ιδιωτικής και δημόσιας δραστηριότητας, από την διαπλοκή ιδιωτικής και δημόσιας πρωτοβουλίας του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Δεν έχουμε παρά να δούμε γύρω μας και θα διαπιστώσουμε πολλά παραδείγματα αυτής της διαπλοκής. Κρατικές επιχορηγήσεις σε ιδιωτικές

επιχειρήσεις, όπως προβλέπει ο αναπτυξιακός νόμος, η κατασκευή με κρατικά μέσα της υποδομής για την ανάπτυξη ιδιωτικών επιχειρήσεων, π.χ. την κατασκευή βιομηχανικών περιοχών, η ανάθεση από δημόσιες επιχειρήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις της εκτέλεσης έργων, όπως και πολλές φορές η προσφυγή ιδιωτικών επιχειρήσεων στο δημόσιο για να μπορέσουν να επιτελέσουν το έργο τους, η προσφυγή π.χ. στις επιχορηγήσεις.

(PN)

Το οικονομικό σύστημα, λοιπόν, δεν διαμορφώνεται με βάση τις δύο αυτές βασικές εναλλακτικές λύσεις, δημόσιο ή ιδιωτικό. Διαμορφώνεται με βάση την επιδίωξη να εξισορροπηθούν αποκεντρωμένες πρωτοβουλίες και ιδιωτικοοικονομικές αποφάσεις με κοινωνικές ανάγκες μέσω της κρατικής παρέμβασης. Σε αυτό το σύστημα όπως έχει αναπτυχθεί σήμερα, το κύριο πρόβλημα δεν προκύπτει από την αντίθεση κράτους και αγοράς, δημόσιας και ιδιωτικής επιχείρησης. Η κύρια αντίθεση μέσα στο σύστημα, οι αντιθέσεις τις οποίες πρέπει να προσέξουμε εμείς, προκύπτουν από το γεγονός ότι το σύστημα αυτό της διαπλοκής μπορεί να περιορίζει ελευθερίες, μπορεί να δημιουργεί προνόμια σε βάρος του κοινωνικού συνόλου, μπορεί να οδηγεί σε άνιση μεταχείριση των πολιτών, μπορεί να ενισχύει γραφειοκρατικές ή άλλες μη ελέγξιμες εξουσίες, μπορεί το σύστημα να δημιουργεί δυναμικές οι οποίες είναι σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Αυτό πρέπει να προσέξουμε. Η αναζήτησή μας, ως σοσιαλιστικό κόμμα, δεν πρέπει να αφορά το εάν θα πρέπει να περιορίσουμε ή να διευρύνουμε την αγορά, εάν θα πρέπει να περιορίσουμε ή να διευρύνουμε την κρατική δραστηριότητα. Πρέπει να αφορά πώς θα συνδυάσουμε τη δημόσια και ιδιωτική παρέμβαση για να εξυπηρετήσουμε καλύτερα τις κοινωνικές ανάγκες, πώς θα πετύχουμε τις ισορροπίες εκείνες ανάμεσα στην δημόσια και την ιδιωτική δράση που να

εξασφαλίζουν σε όλους εμάς καλύτερες συνθήκες ζωής, πώς θα μπορέσουμε το σύστημα να μην δημιουργεί δυναμικές οι οποίες είναι σε βάρος του κοινωνικού συνόλου και σε βάρος των κοινωνικών αναγκών.

Η πολιτική του άσπρου-μαύρου, δημόσιο — ιδιωτικό, την οποία υποστηρίζουν ορισμένοι όχι μόνο δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα, είναι πολύ μακριά από την πραγματικότητα, αλλά οδηγεί και σε αποτελέσματα που είναι σε βάρος όλων μας. Το κεντρικό μας θέμα είναι πώς να καλύψουμε τις κοινωνικές ανάγκες, πώς να διαπλέξουμε τις δύο μορφές της δραστηριότητας για να δημιουργήσουμε μία δυναμική σε όφελος του κοινωνικού συνόλου. ⁹ Ας έλθουμε, λοιπόν, στην περίπτωση τη συγκεκριμένη. Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά, παρήγαν ζημιές σε όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους υπό δημόσιο έλεγχο. Οι συνολικές υποχρεώσεις τους έφθασαν στο τέλος του 1994 το ποσό των 80 δισ. δραχμών περίπου. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι ο κάθε Έλληνας θα πρέπει να καταβάλει έμμεσα 8.000 δραχμές περίπου για να τακτοποιηθούν τα χρέη που σωρεύτηκαν. Να καταβάλει είτε το θέλει είτε δεν το θέλει χωρίς να έχει ερωτηθεί. Αυτό σημαίνει επίσης ότι 80 δισ. δραχμές που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σχολεία, νοσοκομεία, κοινωνική πρόνοια, αφιερώθηκαν ή θα αφιερωθούν για να ρυθμιστούν υποχρεώσεις της επιχείρησης. Κανείς από εμάς, πιστεύω, δεν

μπορεί να επικροτεί ένα τέτοιο αρνητικό οικονομικό αποτέλεσμα.

Σε σχέση τώρα με τις αιτίες αυτού του αποτελέσματος, υπάρχουν διάφορες εκδοχές. Πολλοί πιστεύουν ότι προέκυψε κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο ή θα πρέπει να υπολογισθεί διαφορετικά, αλλά όποια εκδοχή και να πάρουμε -γιατί δεν θέλω να τις διερευνήσω- μία είναι η αναμφισβήτητη διαπίστωση. Το έλλειμμα, η ζημιά υπάρχει, ο τρόπος με τον οποίο χειρίστηκαν οι κατά καιρούς κυβερνήσεις και διοικήσεις στα προβλήματα, είναι τέτοιος ώστε η ζημιά μεγάλωνε χρόνο με το χρόνο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

(ΚΖ)

Σύμφωνα με το τρόπο με τον οποίο υπολογίζουμε τα αποτελέσματα κάθε ανώνυμης εταιρείας και κάθε επιχείρησης, η ζημία¹ οδηγήθηκε σε μία πορεία μεγιστοποίησης από τότε που ανέλαβε το κράτος υπό το δημόσιο έλεγχο το ναυπηγείο. Αυτό το κράτος δεν αποδείχθηκε ικανό να συγκρατήσει την εξέλιξη.

Αυτή είναι δυστυχώς η αρνητική διαπίστωση. Δεν αποδείχθηκε ικανό γιατί δεν αντιμετώπισε την επιχείρηση ως μία επιχείρηση η οποία πρέπει να ανταγωνίζεται, να καθορίζει τα κριτήρια της δράσης της με βάση την αποτελεσματικότητα, με βάση την παραγωγικότητα, με βάση την κερδοφορία. Εκείνο το οποίο καθόρισε την πολιτική της επιχείρησης -και αυτή είναι η αλήθεια- είναι πελατειακές σκοπιμότητες, σκοπιμότητες του πολιτικού συστήματος.

Οι διοικήσεις, για παράδειγμα, άλλαζαν εκπληκτικά συχνά. Από το 1986 μέχρι το 1993 άλλαξαν 9 διοικήσεις. Μέσα σε 7 χρόνια 9 διοικήσεις που σημαίνει ότι καμμία διοίκηση δεν μπόρεσε να εφαρμόσει μία αποτελεσματική πολιτική.

Στη διοίκηση του προσωπικού, ως προς τις προσλήψεις, τις απολύσεις, τις προαγωγές, τις μετακινήσεις, την ανάθεση αρμοδιοτήτων κυριάρχησαν πελατειακές νοοτροπίες, στον εργασιακό χώρο εμπεδώθηκε η αδιαφορία προς

τα αποτελέσματα της επιχείρησης, μεσομακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια δεν εφαρμόστηκαν. Μπορεί να υπήρξαν, αλλά ποτέ δεν μπήκαν σε εφαρμογή. Τη σταθερή πηγή εξουσίας και διοίκησης δεν την είχαν οι διοικήσεις, διότι ~~επ~~ήρχοντο και απήρχοντο, δεν την είχε η υπηρεσιακή ιεραρχία διότι άλλαζε και αυτή με κάθε διοίκηση, την είχε το σωματείο των εργαζομένων, καλώς μεν, αλλά το σωματείο των εργαζομένων -έχει αυτό ρόλο να παίξει- δεν είναι η διοίκηση της επιχείρησης. Το αποτέλεσμα ήταν μία επιχείρηση του δημόσιου τομέα, αυτονομημένη από το δημόσιο έλεγχο, που όμως μετακύλιε τα αποτελέσματά της στο κοινωνικό σύνολο. Το αποτέλεσμα ήταν μία επιχείρηση του δημόσιου τομέα αυτονομημένη από το δημόσιο έλεγχο, αλλά με το δημόσιο υπεύθυνο, υπόλογο για να καταβάλει τις ζημιές.

Σήμερα, πιστεύει κανείς ότι το κράτος, ως σύνολο, έχει αλλάξει διαδικασίες, νοοτροπίες, τρόπους λήψης αποφάσεων, ώστε από αύριο, αν η επιχείρηση δεν αποκρατικοποιηθεί, να δουλέψει αποτελεσματικά;

Η ειλικρινής απάντηση είναι ^{“ > ”} όχι. Όλες αυτές οι νοοτροπίες, οι οποίες οδήγησαν σ’ αυτό το αποτέλεσμα, υπάρχουν ακόμη. Εμείς προσπαθούμε να τις πολεμήσουμε, αλλά η αλήθεια είναι ότι είναι ακόμη πολύ διαδομένες και γι’ αυτό πρέπει να βρούμε άλλους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος αν θέλουμε να προφυλάξουμε το κοινωνικό σύνολο από νέες ζημιές, γιατί αυτό

είναι η κύρια επιδίωξή μας. Να βελτιώσουμε τις συνθήκες ζωής, να βελτιώσουμε την ευημερία του κοινωνικού συνόλου, να προφυλάξουμε αυτό το κοινωνικό σύνολο από ζημιές. Η εμμονή στο μέχρι τώρα τρόπο λειτουργίας θα αποτελούσε στρουθοκαμηλισμό. Η αποκρατικοποίηση, όπως προτείνεται από το σχέδιο νόμου, σε συνδυασμό με μία σειρά από μέτρα για τους εργαζόμενους, είναι ένας τρόπος που θα εξασφαλίσει -ελπίζουμε- να μη επιβαρύνεται πλέον το δημόσιο, να συμ^μόρφωθούμε προς τις διεθνείς υποχρεώσεις μας και να διατηρήσουμε μία παραγωγική μονάδα σε λειτουργία. Γιατί, αυτό το τελευταίο σημείο, η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης και η ανάπτυξή της, είναι για μας ιδιαίτερα σημαντικό.

Το πρώτο, λοιπόν, συμπέρασμα είναι ότι ο τρόπος λειτουργίας μέχρι σήμερα, άσχετα από τις πολλές αιτίες στις οποίες μπορεί να ανατρέξουν διάφοροι, είναι ένας τρόπος λειτουργίας που δεν εξασφάλισε τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου.

(ΑΚ)

Και στόχος μας πρέπει να είναι, να εξασφαλίσουμε αυτά τα συμφέροντα. Και γι' αυτό πρέπει να ανατρέξουμε σε άλλες μεθόδους οργάνωσης, που προσφέρονται σήμερα στο οικονομικό σύστημα, για να βελτιώσουμε την απόδοση, για το κοινωνικό σύνολο. Εκεί παρεμβαίνει ένα επιχείρημα: ότι η αναζήτηση αυτή είναι μία αναζήτηση η οποία δημιουργεί επιπτώσεις, ένα δευτερογενές πρόβλημα: την ανεργία. Και δημιουργεί αυτό το δευτερογενές πρόβλημα, την ανεργία, επειδή η επιχείρηση έχει σωρεύσει πολύ περισσότερους εργαζόμενους απ' ό,τι απαιτούσε ο κύκλος εργασιών της. Γι' αυτό μερικοί συμπεραίνουν ότι η αποκρατικοποίηση δεν είναι η ενδεδειγμένη λύση, παρ' όλο που επιβάλλεται από άλλες σκοπιμότητες, υποχρεώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ευρύτερες οικονομικές. Θα αυξήσει την ανεργία και δεν θα πρέπει, γι' αυτό, να προχωρήσουμε σ' αυτή τη λύση.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι, δεν πρέπει να παραβλέψουμε, όταν αναλύσουμε αυτό το επιχείρημα ότι, στις περιπτώσεις αυτές, η ανεργία υπήρχε ήδη πριν από την αποκρατικοποίηση. Υπήρχε υπό τη μορφή των αυξημένων δαπανών και το πλεονάζον προσωπικό, τη συσσώρευση του δημοσίου χρέους, την κακή αξιοποίηση των πόρων, λόγω μη έγκαιρης εισαγωγής νέων τεχνολογιών. Το κόστος, αυτό, της ανεργίας δεν είναι ένα κόστος που θα προκύψει από την αποκρατικοποίηση. Το κόστος υπήρχε, αλλά έθιγε άλλους πολίτες. Έθιγε

άλλους πολίτες, με την κακή διαχείριση των πόρων, τη μη πραγματοποίηση επενδύσεων, τη μη πραγματοποίηση δραστηριοτήτων για νέες θέσεις απασχόλησης, άλλους πολίτες, οι οποίοι, έτσι, έμεναν άνεργοι. Η ανεργία υπάρχει. Η ανεργία, όμως, υπάρχει αλλού. Δεν την βλέπουμε αλλού και πρέπει να τη δούμε αλλού. Άλλοι πληρώνουν, άλλοι μένουν άνεργοι. Και πρέπει να σκεφθούμε και όλους αυτούς τους "άλλους" οι οποίοι πληρώνουν και μένουν άνεργοι, μήπως θέλουν άλλες διαδικασίες οι οποίες θα αυξήσουν τις θέσεις απασχόλησης. Η διατήρηση του δημόσιου ελέγχου δεν διατηρεί θέσεις εργασίας και δεν περιορίζει οπωσδήποτε την ανεργία. Συγκαλύπτει, απλώς, σε μια τέτοια περίπτωση, τη συνεχώς προκαλούμενη ανεργία, από τη δυσλειτουργία της επιχείρησης.

Κυρίες και κύριοι, η οικονομική θεωρία έχει εξετάσει αυτό το φαινόμενο. Αν η πλεονάζουσα απασχόληση στις δημόσιες επιχειρήσεις χρησιμοποιείται ως κύριο όπλο για την αντιμετώπιση της ανεργίας, τότε προκαλούνται έντονα αντικίνητρα για την επένδυση, τόσο του ιδιωτικού, όσο και του δημόσιου τομέα. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις αποθαρρύνονται, διότι το δημόσιο το οποίο θέλει να καλύψει τα ελλείμματα, απορροφά τα κεφάλαια. Απορροφώντας τα κεφάλαια, οδηγεί σε υψηλά επιτόκια. Λόγω υψηλών επιτοκίων, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις.

Όταν υπάρχουν τα ελλείμματα, δεν υπάρχουν τα απαραίτητα χρήματα στο δημόσιο τομέα για να πραγματοποιήσει επενδύσεις.

Ο συνάδελφος κ.Αραβανής, ερώτησε και άφησε να υπονοηθεί ότι υπήρξε μία σχετική -ίσως- συνομωσία. Ερώτησε γιατί δεν έχουν καταβληθεί επί τόσα χρόνια οι ενισχύσεις στο ναυπηγείο οι οποίες προβλέπονταν από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ενισχύσεις στα ναυπηγεία οι οποίες προβλέπονταν από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν καταβλήθηκαν, για τον απλούστατο λόγο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση καταβάλλει ένα ποσοστό των ενισχύσεων και την υπόλοιπη ενίσχυση την καταβάλλει το κράτος. Και η ελληνική πολιτεία δεν είχε χρήματα για να καταβάλει αυτές τις ενισχύσεις. Δεν είναι καμμία συνομωσία. Είναι η διαπίστωση, απλώς, του γεγονότος ότι τα ελλείμματα τα οποία σωρεύθηκαν κατά καιρούς, οδηγούν σε αδυναμία και σ' αυτό τον τομέα και σε άλλους τομείς, να αξιοποιήσει η ελληνική πολιτεία τις δυνατότητες τις οποίες προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

(ΡΑ)

Υπάρχουν μέσα στους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολλές άλλες δυνατότητες, πέρα απ' αυτές, τις οποίες εκμεταλλεύεται το ελληνικό κράτος, για να χορηγήσει επιχορηγήσεις και να αντλήσει επιπρόσθετα χρήματα από την Κοινότητα. Δεν τις εξαντλεί όλες η ελληνική πολιτεία. Και δεν τις εξαντλεί όλες, διότι παντού υπάρχει και υποχρέωση το κράτος να καταβάλει ένα ποσοστό 75%, 70%, 80%. Επειδή όμως δεν μπορεί, γι' αυτό δεν προχωρεί σε τέτοιες δράσεις. Αυτή είναι μία πολύ ενδεικτική περίπτωση, μία κλασσική περίπτωση. Δεν υπήρξε καμία πρόθεση να πέσουν έξω τα ναυπηγεία. Απλούστατα, τα ελλείμματα, τα οποία σωρεύουν και τα ναυπηγεία και οι άλλες προβληματικές επιχειρήσεις, οδηγούν σε αδυναμία να εκμεταλλευτούμε τις δυνατότητες εκείνες, τις οποίες μας παρέχουν οι διάφορες συμφωνίες.

Το συμπέρασμα είναι ότι τα ελλείμματα οδηγούν σε οικονομική στασιμότητα, σε αναπότρεπτη διόγκωση της ανεργίας, σε αντίθεση με τον αρχικό σκοπό αντιμετώπισής της.

Η ανεργία λοιπόν, θέλω να επαναλάβω, υπήρχε και την ανεργία αυτή η οποία υπήρχε και την οποία θέλουμε να αντιμετωπίσουμε και θέλουμε να την αντιμετωπίσουμε σε ευρύτετη κλίμακα, δεν περιορίζεται αποτελεσματικά, παρά μόνο με ένα τρόπο, με μία οικονομική πολιτική, η οποία θα επιτρέψει στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα να πραγματοποιούν επενδύσεις, με μία

οικονομική πολιτική, η οποία θα κατεβάσει τον πληθωρισμό σε κατώτατα επίπεδα. Δηλαδή, με μία οικονομική πολιτική, η οποία περιορίζει τα ελλείμματα, περιορίζει τα επιτόκια και εξασφαλίζει στο δημόσιο να έχει χρήματα στη διάθεσή του. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος. Όλα τα άλλα είναι επιμέρους ρυθμίσεις, ευκαιριακές, οι οποίες σε τελευταία ανάλυση καταλήγουν ακριβώς στο αντίθετο αποτέλεσμα, στην διόγκωση της ανεργίας.

Η αποκρατικοποίηση μπορεί να συμβάλει μέσα στο πλαίσιο, το οποίο εξήγησα, στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της απειλής της ανεργίας μέσω της θέσπισης επενδυτικών κινήτρων και δημιουργίας συνθηκών ειδίκευσης και εκ νέου ένταξης των εργαζομένων στην παραγωγική διαδικασία.

Το σχέδιο νόμου προβλέπει μία σειρά από δραστηριότητες, είτε για τους εργαζόμενους να αυτοαπασχοληθούν, δηλαδή να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, είτε για την επιμόρφωση των εργαζομένων, δηλαδή για την δημιουργία προϋποθέσεων, ώστε σ' άλλες επιχειρήσεις να απασχοληθούν και να δώσουν και σ' αυτές τις επιχειρήσεις ευκαιρίες, ώστε να αναπτύξουν την δραστηριότητά τους.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να διαβεβαιώσω ότι στόχος της κυβέρνησης είναι η πλήρης απασχόληση, η πλήρης πραγματική απασχόληση και όχι η συγκάλυψη της ανεργίας με διάφορους τρόπους. Ο στόχος αυτός της

πλήρους απασχόλησης αποτελεί πολλές διαφορετικές δράσεις από επενδύσεις μέχρι την επιμόρφωση των εργαζομένων.

Στην περίπτωση των ναυπηγείων, ελπίζουμε ότι μετά από μία πρώτη φάση περιορισμού των θέσεων εργασίας, αν υπάρξει, θα ακολουθήσει, ~~χάρη~~ στην ανάπτυξη των εργασιών, μία δεύτερη φάση επέκτασης της απασχόλησης.

Επαναλαμβάνω ότι το νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της πρώτης αυτής φάσης, προβλέπει μία σειρά από μέτρα.

Θέλω όμως να σας διαβεβαιώσω ότι τα θέματα αυτά δεν αντιμετωπίζονται μόνο νομοθετικά, αλλά αντιμετωπίζονται και με την πρακτική της διοίκησης. Εμείς, πέρα από τα μέτρα αυτά, τα οποία προβλέπει το νομοσχέδιο, θα καταβάλουμε κάθε δυνατή φροντίδα, ώστε εάν υπάρξουν άνεργοι να μείνουν για τον ελάχιστο δυνατό χρόνο άνεργοι ~~και να βρουν δουλειές σ' άλλες δημόσιες επιχειρήσεις της περιοχής όπως π.χ. τα ελληνικά διυλιστήρια.~~

Έχουμε ήδη κάνει επαφές, έχουμε ήδη κάνει συζητήσεις με άλλες δημόσιες επιχειρήσεις, για να προβλέψουμε την πιθανότητα ή να προβλέψουμε τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουμε αυτό το φαινόμενο. Νομοθετική ρύθμιση, ούτε είναι δυνατή, ούτε είναι αναγκαία. Μπορούμε, με πρακτικά μέσα, να βρούμε τρόπους να ξεπεράσουμε γρήγορα και αποτελεσματικά το φαινόμενο και θα δουλέψουμε γι' αυτό.

Δεν θέλουμε να μείνει κανείς άνεργος. Θέλουμε να δουλέψουν όλοι παραγωγικά. Δεν θέλουμε να υπάρχει πλεονάζον προσωπικό, το οποίο να οδηγεί άλλους σε ευρύτερη ανεργία. Θέλουμε να υπάρχει προσωπικό, το οποίο να απασχολείται παραγωγικά και να δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης.

Στόχος μας είναι η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων, τους οποίους διαθέτουμε, στα πλαίσια μιας κοινωνίας που θα εξασφαλίζει περισσότερη δημοκρατία, περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και καλύτερες συνθήκες ζωής για όλους.

Η μέχρι σήμερα λειτουργία των Ναυπηγείων Σκαμαγκά, δυστυχώς -γιατί κι εγώ θα ήμουν της άποψης και της επιθυμίας να ήταν διαφορετικά τα πράγματα- δεν εξασφάλισε την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων. Δυστυχώς, συνέβαλε στη σημαντική επιβάρυνση του κοινωνικού συνόλου. Δυστυχώς,

συνέβαλε στο να διοχετεύσει πόρους στην εξυπηρέτηση πελατειακών πρακτικών.

Πρέπει να τραβήξουμε μια γραμμή σ' αυτό το κακό παρελθόν. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν μπορούμε να συνεχίσουμε αυτό το κακό παρελθόν *και* ότι μέσα στο σύστημα, λόγω των διαφόρων διαπλοκών, λόγω του τρόπου με τον οποίο εργάζεται η δημόσια διοίκηση, λόγω των πρακτικών που έχουν όλες οι κυβερνήσεις, δεν βρίσκεται λύση από το σημερινό τρόπο λειτουργίας.

Στόχος μας δεν είναι η διατήρηση πελατειακών πρακτικών εις βάρος του κοινωνικού συνόλου. Γι' αυτό πρέπει να αλλάξουμε. Ούτε ο δημόσιος τομέας, ούτε ο ιδιωτικός τομέας αποτελεί πανάκεια. Δεν έχουμε δογματισμό, ούτε για τη μία λύση, ούτε για την άλλη. Ένα δογματισμό έχουμε, το δογματισμό ότι πρέπει να επιδιώξουμε λύσεις που είναι σε όφελος όλων μας, σε όφελος του κοινωνικού συνόλου. Γι' αυτό πρέπει να επιδιώκουμε πάντα ρυθμίσεις, που θα επιτρέψουν μία λειτουργία της κοινωνίας μας, η οποία θα οδηγεί στη βελτίωση των συνθηκών για περισσότερη κοινωνική ευημερία.

Αυτό το νομοσχέδιο είναι μία προσπάθεια να βρούμε νέες ισορροπίες. Είναι μία προσπάθεια, μέσα στο πλαίσιο το οποίο έχει δημιουργηθεί, να βρούμε νέες λύσεις.

Ελπίζω ότι η ισορροπία αυτή θα είναι για όφελος όλων μας. Σας καλώ να

το υπερψηφίσετε, γιατί έχουμε υποχρέωση να αντιμετωπίσουμε τις δυσλειτουργίες του παρελθόντος, έχουμε υποχρέωση να βρούμε νέους τρόπους να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και τις δυσλειτουργίες της κοινωνίας μας, για να μπορέσει η κοινωνία αυτή να λειτουργήσει αποτελεσματικότερα, να λειτουργήσει για το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, που το θέλουμε όλοι.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Πολιτικής 'Ανοιξης κ. Λεντάκης έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, η σημερινή συζήτηση έχει ένα ξεχωριστό ενδιαφέρον, με την έννοια ότι το νομοσχέδιο για το Σκαρामαγκά θα μπορούσαμε να πούμε, ότι είναι ο κρυφός έρωτας του ΠΑΣΟΚ, με τη σοσιαλιστική εκδοχή του νεοφιλελευθερισμού. Το λέω αυτό, γιατί πραγματικά εδώ βρισκόμαστε μπροστά σε ένα φαινόμενο που αξίζει να το δει ο Ελληνικός Λαός, γιατί αυτός είναι εκείνος που καλείται να πληρώσει όλα τα παθητικά, που υπάρχουν σήμερα.

(2ΤL)

Σωστός

29.03.1995

Ομιλία του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας & Τεχνολογίας

κ. Κ. Σημίτη

Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου Αποκρατικοποίησης της επιχείρησης «Ελληνικά Ναυπηγεία Α.Ε.»

Το σχέδιο νόμου για την αποκρατικοποίηση της επιχείρησης «Ελληνικά Ναυπηγεία» έδωσε αφορμή για να τεθούν ορισμένα σημαντικά ερωτήματα σε σχέση με την πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όπως το ερώτημα αν πρέπει ή όχι μία σοσιαλιστική κυβέρνηση να επιδιώκει την αποκρατικοποίηση μιάς βιομηχανικής μονάδας τόσο μεγάλης σημασίας όπως τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Θα επιδιώξω να απαντήσω σ' αυτά.

Στη βιομηχανική κοινωνία του περασμένου αιώνα και των αρχών αυτού του αιώνα ιδιωτική και δημόσια ιδιοκτησία ήσαν δύο σαφώς διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις για την οργάνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Η σημερινή αναπτυγμένη βιομηχανική κοινωνία χαρακτηρίζεται από ένα πλουραλισμό μορφών ιδιωτικής και δημόσιας δραστηριότητας, από τη διαπλοκή ιδιωτικής και δημόσιας πρωτοβουλίας, ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Παραδείγματα αποτελούν οι κρατικές επιχορηγήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, η κατασκευή με κρατικά μέσα της υποδομής για τη δραστηριοποίηση ιδιωτικών επιχειρήσεων ή η ανάθεση από δημόσιες επιχειρήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις της εκτέλεσης έργων. Το οικονομικό σύστημα διαμορφώνεται με βάση την επιδίωξη να εξισορροπηθούν αποκεντρωμένες πρωτοβουλίες και ιδιωτικοοικονομικές αποφάσεις με κοινωνικές ανάγκες μέσω της κρατικής παρέμβασης. Σ' αυτό το σύστημα το κύριο πρόβλημα δεν προκύπτει από την αντίθεση κράτους και αγοράς, δημόσιας και ιδιωτικής επιχείρησης. Προκύπτει από το γεγονός, ότι το σύστημα μπορεί να περιορίζει ελευθερίες, να δημιουργεί προνόμια σε βάρος του κοινωνικού συνόλου, να οδηγεί σε άνιση μεταχείριση των πολιτών, να ενισχύει γραφειοκρατικές ή άλλες μή ελέγξιμες εξουσίες, να εργάζεται σε βάρος των κοινωνικών αναγκών. Η αναζήτησή μας ως σοσιαλιστικό κόμμα δεν πρέπει να αφορά λοιπόν το πώς θα διευρύνουμε ή θα περιορίσουμε την κρατική δραστηριότητα, το πώς θα διευρύνουμε ή θα περιορίσουμε την αγορά. Πρέπει να αφορά, στα πλαίσια του σημερινού σύνθετου οικονομικο-κοινωνικού συστήματος, το πώς θα συνδυάσουμε δημόσια και ιδιωτική παρέμβαση για να εξυπηρετήσουμε καλύτερα τις κοινωνικές ανάγκες, το πώς θα πετύχουμε τις ισορροπίες εκείνες ανάμεσα στη δημόσια και στην ιδιωτική δράση που να εξασφαλίζουν σε όλους εμάς καλύτερες συνθήκες ζωής. Η πολιτική του άσπρου-μαύρου, δημόσιο ή ιδιωτικό, την οποία υποστηρίζουν ορισμένοι, όχι μόνο δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα, αλλά οδηγεί και σε αποτελέσματα που είναι σε βάρος όλων μας.

Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά παρήγαν ζημιές σε όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους υπό δημόσιο έλεγχο. Οι συνολικές υποχρεώσεις τους έφτασαν στο τέλος του 1994 το ποσό των 80 δις δρχ. περίπου. Αυτό σημαίνει ότι ο κάθε Έλληνας θα πρέπει να καταβάλει έμμεσα 8.000 δρχ. για να τακτοποιηθούν τα χρέη που σωρεύτηκαν. Αυτό σημαίνει επίσης, ότι 80 δις δρχ., που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σχολεία, νοσοκομεία, κοινωνική πρόνοια, αφιερώθηκαν ή θα αφιερωθούν για να ρυθμισθούν οι υποχρεώσεις της επιχείρησης. Κανείς από μας, πιστεύω, δεν μπορεί να επικροτεί ένα τέτοιο οικονομικό αποτέλεσμα.

Σε σχέση με τις αιτίες του οικονομικού αυτού αποτελέσματος, τον τρόπο, τον οποίο προέκυψε, υπάρχουν διαφορετικές εκδοχές. Δεν θα διερευνήσω τις διάφορες αυτές εκδοχές. Θα σταθώ στη μία και μόνη αναμφισβήτητη διαπίστωση, ότι με τον τρόπο, που διαχειρίστηκαν οι κατά καιρούς κυβερνήσεις και διοικήσεις τα προβλήματα, η ζημιά της επιχείρησης όπως υπολογίζεται με τους κανόνες για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων κάθε ανώνυμης εταιρείας μεγάλωνε χρόνο με το χρόνο. Αυτό το κράτος δεν αποδείχθηκε ικανό να συγκρατήσει την εξέλιξη. Δεν αποδείχθηκε ικανό γιατί δεν αντιμετώπισε την επιχείρηση ως μία επιχείρηση, η οποία πρέπει να ανταγωνίζεται και να καθορίζει την πολιτική της με βάση κριτήρια αποτελεσματικότητας, παραγωγικότητας, κερδοφορίας, αλλά ως μία επιχείρηση, η οποία θα πρέπει να ακολουθεί τις πελατειακές σκοπιμότητες του πολιτικού συστήματος. Οι διοικήσεις άλλαζαν εκπληκτικά συχνά (στην περίοδο 1986-1993 άλλαξαν εννέα διοικήσεις), στη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού ως προς τις προσλήψεις, απολύσεις, προαγωγές, μετακινήσεις, ανάθεση αρμοδιοτήτων κυριάρχησαν πελατειακές νοοτροπίες, στον εργασιακό χώρο εμπεδώθηκε η αδιαφορία προς τα αποτελέσματα της επιχείρησης, μεσο-μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια δεν εφαρμόστηκαν, την σταθερή πηγή εξουσίας και διοίκησης δεν αποτελούν οι διοικήσεις και η υπηρεσιακή ιεραρχία, οι οποίες αλλάζουν, αλλά το σωματείο των εργαζομένων. Το αποτέλεσμα είναι μια επιχείρηση του δημόσιου τομέα αυτονομημένη από τον δημόσιο έλεγχο που όμως μετακυλίζει τα αποτελέσματά της και επιβαρύνει μ' αυτά το κοινωνικό σύνολο.

Πιστεύει κανείς ότι αυτό το Κράτος έχει αλλάξει διαδικασίες, νοοτροπίες, τρόπους λήψεως αποφάσεων ώστε από αύριο η επιχείρηση να εργάζεται τελείως διαφορετικά, εφόσον δεν αποκρατικοποιηθεί; Η ειλικρινής απάντηση είναι όχι. Γι' αυτό και πρέπει να βρούμε άλλους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος, εάν θέλουμε να προφυλάξουμε το κοινωνικό σύνολο από νέες ζημιές. Η εμμονή στο μέχρι σήμερα σχήμα λειτουργίας αποτελεί στρουθοκαμηλισμό. Η αποκρατικοποίηση, όπως προτείνεται από το σχέδιο νόμου, σε συνδυασμό με μια σειρά από μέτρα που αφορούν τους εργαζόμενους είναι ένας τρόπος, που ελπίζουμε θα εξασφαλίσει να μὴν επιβαρύνεται πλέον το Δημόσιο, να συμμορφωθούμε προς τις διεθνείς υποχρεώσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και να διατηρήσουμε μια παραγωγική μονάδα σε λειτουργία.

Το τελευταίο σημείο η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης και η ανάπτυξή της είναι για μάς ιδιαίτερα σημαντικό.

Το σοβαρότερο από τα δευτερογενή προβλήματα που δημιουργεί η αποκρατικοποίηση σ' αυτήν και σε άλλες περιπτώσεις είναι η ανεργία που δημιουργείται επειδή η δημόσια επιχείρηση είχε σωρεύσει πολύ περισσότερους εργαζόμενους από ό,τι απαιτούσε ο κύκλος εργασιών της. Πολλοί συμπεραίνουν γι' αυτό ότι η αποκρατικοποίηση δεν είναι η ενδεδειγμένη λύση παρ'όλο που επιβάλλεται από άλλες σκοπιμότητες και υποχρεώσεις, όπως εδώ από ευρύτερα οικονομικές και τις συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ομως δεν πρέπει να παραβλέπουμε ότι στις περιπτώσεις αυτές το κόστος της ανεργίας υπήρχε ήδη **πριν** την αποκρατικοποίηση υπο την μορφή των αυξημένων δαπανών του πλεονάζοντος προσωπικού και την συσσώρευση δημοσίου χρέους, όπως επίσης και την κακή αξιοποίηση των πόρων λόγω μη έγκαιρης εισαγωγής νέων τεχνολογιών. Το κόστος αυτό έθιγε άλλους πολίτες, οι οποίοι λόγω της κακής διαχείρισης των πόρων και της μη πραγματοποίησης επενδύσεων και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης έμεναν και μένουν άνεργοι. Κατά συνέπεια, η διατήρηση του δημόσιου ελέγχου δεν διατηρεί θέσεις εργασίας και δεν περιορίζει την ανεργία. Συγκαλύπτει απλώς την συνεχώς προκαλούμενη ανεργία από την δυσλειτουργία της δημόσιας επιχείρησης.

Εάν η πλεονάζουσα απασχόληση στις δημόσιες επιχειρήσεις χρησιμοποιείται ως το κύριο όπλο αντιμετώπισης της ανεργίας, τότε προκαλούνται έντονα αντικίνητρα για επενδύσεις τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Οι ιδιωτικές επενδύσεις αποθαρρύνονται μεταξύ άλλων λόγω της στενότητας των πόρων, τους οποίους απορροφά με υψηλά επιτόκια το Κράτος για να χρηματοδοτήσει την απασχόληση. Οι δημόσιες επενδύσεις θα μειωθούν ώστε να εξοικονομηθούν οι αυξημένες δαπάνες προσωπικού με συνέπεια την ποιοτική υποβάθμιση των παραγομένων αγαθών και υπηρεσιών του δημόσιου τομέα που δευτερογενώς δρά πάλι αποτρεπτικά για τις ιδιωτικές επενδύσεις. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η οικονομική στασιμότητα και η αναπότρεπτη διόγκωση της ανεργίας σε αντίθεση με τον αρχικά επιδιωκόμενο στόχο αντιμετώπισής της.

Η αποκρατικοποίηση μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της απειλής ανεργίας μέσω της θέσπισης επενδυτικών κινήτρων και δημιουργίας συνθηκών ειδίκευσης και εκ νέου ένταξης των εργαζομένων στην παραγωγική διαδικασία. Στο υπο συζήτηση σχέδιο νόμου προβλέπονται τόσο διαδικασίες ενίσχυσης όσων θέλουν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας αυτοαπασχολούμενοι όσο και ρυθμίσεις για την επανακατάρτιση του προσωπικού. Με την πολιτική αυτή δημιουργούνται προϋποθέσεις για την δραστηριοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών επιχειρήσεων που μεσομακροπρόθεσμα θα υπεραντισταθμίσουν την αρχική μείωση της απασχόλησης. Η χώρα αυτή τη στιγμή πάσχει από έλλειψη προσωπικού εξειδικευμένου σε νέες τεχνολογίες, από έλλειψη πρωτοβουλιών σε σχέση με τις τεχνολογίες αυτές. Οι προβλεπόμενες ρυθμίσεις μπορούν να βοηθήσουν να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο.

Στόχος μας είναι η πλήρης απασχόληση, η πραγματική πλήρης απασχόληση και όχι η συγκαλύψη της ανεργίας. Ο στόχος αυτός απαιτεί πολλές διαφορετικές δράσεις από επενδύσεις μέχρι την επιμόρφωση των εργαζομένων. Στην περίπτωση των Ναυπηγείων ελπίζουμε, ότι μετά μία πρώτη φάση περιορισμού θέσεων εργασίας θα ακολουθήσει, χάρη στην ανάπτυξη των εργασιών, μία δεύτερη φάση επέκτασης της απασχόλησης. Για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της πρώτης φάσης το ν/διο προβλέπει σειρά από μέτρα. Θέλω να

σας διαβεβαιώσω ότι πέρα από τα μέτρα αυτά θα υπάρξει φροντίδα ότι όσοι τυχόν μείνουν άνεργοι να βρουν αμέσως δουλειά σε άλλες δημόσιες επιχειρήσεις της περιοχής, όπως τα ΕΛΔΑ.

Στόχος μας είναι η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων τους οποίους διαθέτουμε στα πλαίσια πάντα της επιδίωξής μας για μία κοινωνία με περισσότερη δημοκρατία, κοινωνική δικαιοσύνη και καλύτερες συνθήκες ζωής για όλους. Η μέχρι σήμερα λειτουργία των Ναυπηγείων Σκαμαγκά όχι μόνο δεν εξασφάλισε την αποτελεσματικότερη αυτή αξιοποίηση των πόρων, αλλά συνέβαλε στην σημαντική επιβάρυνση του κοινωνικού συνόλου διοχετεύοντας τους πόρους στην εξυπηρέτηση πελατειακών πρακτικών. Ούτε ο δημόσιος τομέας ούτε η αγορά αποτελούν πανάκεια. Σε μάς εναπόκειται σε κάθε στιγμή να βρίσκουμε εκείνες τις ισορροπίες και τις ρυθμίσεις που θα επιτρέψουν η λειτουργία της κοινωνίας μας να οδηγεί μεσομακροπρόθεσμα σε περισσότερη ευημερία. Αυτή είναι και η επιδίωξη του προτεινόμενου νομοσχεδίου, μια ρύθμιση η οποία επιδιώκει μια νέα ισορροπία για όφελος όλων μας.

**Ομιλία στη Βουλή του Υπουργού Βιομηχανίας,
Ενέργειας, Τεχνολογίας & Εμπορίου για το Νομοσχέδιο των
"Ναυπηγείων Σκαραμαγκά".**

24.3.95

Κυρίες και κύριοι, θα μιλήσω για ορισμένα γενικά ζητήματα και ο συνάδελφος κ. Ροκόφυλλος θα μιλήσει μετά από τους συναδέλφους που θα τοποθετηθούν για τα ειδικότερα θέματα του νομοσχεδίου.

Το νομοσχέδιο για την αποκρατικοποίηση της επιχείρησης "Ναυπηγεία Σκαραμαγκά" έδωσε αφορμή να τεθούν ορισμένα σημαντικά ερωτήματα σε σχέση με την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, όπως το ερώτημα αν πρέπει ή όχι μια σοσιαλιστική Κυβέρνηση να επιδιώκει την αποκρατικοποίηση μιας βιομηχανικής μονάδας τόσο μεγάλης σημασίας, όπως τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Στα ερωτήματα αυτά θα επιδιώξω να απαντήσω.

Στην βιομηχανική κοινωνία του περασμένου αιώνα και των αρχών αυτού του αιώνα, ιδιωτική και δημόσια ιδιοκτησία ήσαν δύο διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις για την οργάνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Σήμερα η ανεπτυγμένη βιομηχανική κοινωνία χαρακτηρίζεται από έναν πλουραλισμό μορφών ιδιωτικής και δημόσιας δραστηριότητας, από την διαπλοκή ιδιωτικής και δημόσιας πρωτοβουλίας του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Δεν έχουμε παρά να δούμε γύρω μας και θα διαπιστώσουμε πολλά παραδείγματα αυτής της διαπλοκής. Κρατικές επιχορηγήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, όπως προβλέπει ο αναπτυξιακός νόμος, η κατασκευή με κρατικά μέσα της υποδομής για την ανάπτυξη ιδιωτικών επιχειρήσεων, π.χ. την κατασκευή βιομηχανικών περιοχών, η ανάθεση από δημόσιες επιχειρήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις της εκτέλεσης έργων, όπως και πολλές φορές η προσφυγή ιδιωτικών επιχειρήσεων στο δημόσιο για να μπορέσουν να επιτελέσουν το έργο τους, η προσφυγή π.χ. στις επιχορηγήσεις.

Το οικονομικό σύστημα, λοιπόν, δεν διαμορφώνεται με βάση τις δύο αυτές βασικές εναλλακτικές λύσεις, δημόσιο ή ιδιωτικό. Διαμορφώνεται με βάση την επιδίωξη να εξισορροπηθούν αποκεντρωμένες πρωτοβουλίες και ιδιωτικοοικονομικές αποφάσεις με κοινωνικές ανάγκες μέσω της κρατικής παρέμβασης. Σ' αυτό το σύστημα όπως έχει αναπτυχθεί σήμερα, το κύριο πρόβλημα δεν προκύπτει από την αντίθεση κράτους και αγοράς, δημόσιας και ιδιωτικής επιχείρησης. Η κύρια αντίθεση μέσα στο σύστημα, οι αντιθέσεις τις οποίες πρέπει να προσέξουμε εμείς, προκύπτουν από το γεγονός ότι το σύστημα αυτό της διαπλοκής μπορεί να περιορίζει ελευθερίες, μπορεί να δημιουργεί προνόμια σε βάρος του κοινωνικού συνόλου, μπορεί να οδηγεί σε άνιση μεταχείριση των πολιτών, μπορεί να ενισχύει γραφειοκρατικές ή άλλες μη ελέγξιμες εξουσίες, μπορεί το σύστημα να δημιουργεί δυναμικές οι οποίες είναι σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Αυτό πρέπει να προσέξουμε. Η αναζήτησή μας, ως σοσιαλιστικό κόμμα, δεν πρέπει να αφορά το εάν θα πρέπει να περιορίσουμε ή να διευρύνουμε την αγορά, εάν θα πρέπει να περιορίσουμε ή να διευρύνουμε την κρατική δραστηριότητα. Πρέπει να αφορά πώς θα συνδυάσουμε τη

δημόσια και ιδιωτική παρέμβαση για να εξυπηρετήσουμε καλύτερα τις κοινωνικές ανάγκες, πώς θα πετύχουμε τις ισορροπίες εκείνες ανάμεσα στην δημόσια και την ιδιωτική δράση που να εξασφαλίζουν σε όλους εμάς καλύτερες συνθήκες ζωής, πώς θα μπορέσουμε το σύστημα να μην δημιουργεί δυναμικές οι οποίες είναι σε βάρος του κοινωνικού συνόλου και σε βάρος των κοινωνικών αναγκών.

Η πολιτική του άσπρου-μαύρου, δημόσιο-ιδιωτικό, την οποία υποστηρίζουν ορισμένοι όχι μόνο δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα, είναι πολύ μακριά από την πραγματικότητα, αλλά οδηγεί και σε αποτελέσματα που είναι σε βάρος όλων μας. Το κεντρικό μας θέμα είναι πώς να καλύψουμε τις κοινωνικές ανάγκες, πώς να διαπλέξουμε τις δύο μορφές της δραστηριότητας για να δημιουργήσουμε μία δυναμική σε όφελος του κοινωνικού συνόλου. Ας έλθουμε, λοιπόν, στην περίπτωση τη συγκεκριμένη. Τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά, παρήγαν ζημιές σε όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους υπό δημόσιο έλεγχο. Οι συνολικές υποχρεώσεις τους έφθασαν στο τέλος του 1994 το ποσό των 80 δισ. δρχ. περίπου. Τι σημαίνει αυτό;

Σημαίνει ότι ο κάθε Έλληνας θα πρέπει να καταβάλει έμμεσα 8.000 δρχ. περίπου για να τακτοποιηθούν τα χρέη που σωρεύτηκαν. Να καταβάλει είτε το θέλει είτε δεν το θέλει χωρίς να έχει ερωτηθεί. Αυτό σημαίνει επίσης ότι 80 δισ. δρχ. που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σχολεία, νοσοκομεία, κοινωνική πρόνοια, αφιερώθηκαν ή θα αφιερωθούν για να ρυθμιστούν υποχρεώσεις της επιχείρησης. Κανείς από εμάς, πιστεύω, δεν μπορεί να επικροτεί ένα τέτοιο αρνητικό οικονομικό αποτέλεσμα.

Σε σχέση τώρα με τις αιτίες αυτού του αποτελέσματος, υπάρχουν διάφορες εκδοχές. Πολλοί πιστεύουν ότι προέκυψε κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο ή θα πρέπει να υπολογισθεί διαφορετικά, αλλά όποια εκδοχή και να πάρουμε -γιατί δεν θέλω να τις διερευνήσω- μία είναι η αναμφισβήτητη διαπίστωση. Το έλλειμα, η ζημιά υπάρχει, ο τρόπος με τον οποίο χειρίστηκαν οι κατά καιρούς κυβερνήσεις και διοικήσεις τα προβλήματα, είναι τέτοια ώστε η ζημιά μεγάλωνε χρόνο με το χρόνο.

Σύμφωνα με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζουμε τα αποτελέσματα κάθε ανώνυμης εταιρίας και κάθε επιχείρησης, η ζημιά οδηγήθηκε σε μία πορεία μεγιστοποίησης από τότε που ανέλαβε το κράτος υπό το δημόσιο έλεγχο το ναυπηγείο. Αυτό το κράτος δεν αποδείχθηκε ικανό να συγκρατήσει την εξέλιξη.

Αυτή είναι δυστυχώς η αρνητική διαπίστωση. Δεν αποδείχθηκε ικανό γιατί δεν αντιμετώπισε την επιχείρηση ως μία επιχείρηση η οποία πρέπει να ανταγωνίζεται, να καθορίζει τα κριτήρια της δράσης της με βάση την αποτελεσματικότητα, με βάση την παραγωγικότητα, με βάση την κερδοφορία. Εκείνο το οποίο καθόρισε την πολιτική της επιχείρησης -και αυτή είναι η αλήθεια- είναι πελατειακές σκοπιμότητες, σκοπιμότητες του πολιτικού συστήματος.

Οι διοικήσεις, για παράδειγμα, άλλαζαν εκπληκτικά συχνά. Από το 1986 μέχρι το 1993 άλλαξαν 9 διοικήσεις. Μέσα σε 7 χρόνια 9 διοικήσεις που σημαίνει ότι καμμία διοίκηση δεν μπόρεσε να εφαρμόσει μία αποτελεσματική πολιτική.

Στη διοίκηση του προσωπικού, ως προς τις προσλήψεις, τις απολύσεις, τις προαγωγές, τις μετακινήσεις, την ανάθεση αρμοδιοτήτων κυριάρχησαν πελατειακές νοοτροπίες, στον εργασιακό χώρο εμπεδώθηκε η αδιαφορία προς τα αποτελέσματα της επιχείρησης, μεσομακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια δεν εφαρμόστηκαν. Μπορεί να υπήρξαν, αλλά ποτέ δεν μπήκαν σε εφαρμογή. Τη σταθερή πηγή εξουσίας και διοίκησης δεν την είχαν οι διοικήσεις, διότι ήρχοντο και απήρχοντο, δεν την είχε η υπηρεσιακή ιεραρχία διότι άλλαζε και αυτή με κάθε διοίκηση, την είχε το σωματείο των εργαζομένων, καλώς μεν, αλλά το σωματείο των εργαζομένων -έχει αυτό ρόλο να παίξει- δεν είναι η διοίκηση της επιχείρησης. Το αποτέλεσμα ήταν μία επιχείρηση του δημόσιου τομέα, αυτονομημένη από το δημόσιο έλεγχο, που όμως μετακύλιε τα αποτελέσματά της στο κοινωνικό σύνολο. Το αποτέλεσμα ήταν μία επιχείρηση του δημόσιου τομέα αυτονομημένη από το δημόσιο έλεγχο, αλλά με το δημόσιο υπεύθυνο, υπόλογο για να καταβάλει τις ζημιές.

Σήμερα, πιστεύει κανείς ότι το κράτος, ως σύνολο, έχει αλλάξει διαδικασίες, νοοτροπίες, τρόπους λήψεως αποφάσεων, ώστε από αύριο, αν η επιχείρηση δεν αποκρατικοποιηθεί να δουλέψει αποτελεσματικά;

Η ειλικρινής απάντηση είναι "όχι". Όλες αυτές οι νοοτροπίες, οι οποίες οδήγησαν σ' αυτό το αποτέλεσμα, υπάρχουν ακόμη. Εμείς προσπαθούμε να τις πολεμήσουμε, αλλά η αλήθεια είναι ότι είναι ακόμη πολύ διαδεδομένες και γι' αυτό πρέπει να βρούμε άλλους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος αν θέλουμε να προφυλάξουμε το κοινωνικό σύνολο από νέες ζημιές, γιατί αυτό είναι η κύρια επιδίωξή μας. Να βελτιώσουμε τις συνθήκες ζωής, να βελτιώσουμε την ευημερία του κοινωνικού συνόλου, να προφυλάξουμε αυτό το κοινωνικό σύνολο από ζημιές. Η εμμονή στο μέχρι τώρα τρόπο λειτουργίας θα αποτελούσε στρουθοκαμηλισμό. Η αποκρατικοποίηση, όπως προτείνεται από το σχέδιο νόμου, σε συνδυασμό με μία σειρά από μέτρα για τους εργαζόμενους, είναι ένας τρόπος που θα εξασφαλίσει -ελπίζουμε- να μη επιβαρύνεται πλέον το δημόσιο, να συμμορφωθούμε προς τις διεθνείς υποχρεώσεις μας και να διατηρήσουμε μία παραγωγική μονάδα σε λειτουργία. Γιατί, αυτό το τελευταίο σημείο, η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης και η ανάπτυξή της είναι για μας ιδιαίτερα σημαντικό.

Το πρώτο, λοιπόν, συμπέρασμα είναι ότι ο τρόπος λειτουργίας μέχρι σήμερα, άσχετα από τις πολλές αιτίες στις οποίες μπορεί να ανατρέξουν διάφοροι, είναι ένας τρόπος λειτουργίας που δεν εξασφάλισε τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου.

Και στόχος μας πρέπει να είναι, να εξασφαλίσουμε αυτά τα συμφέροντα. Και γι' αυτό πρέπει να ανατρέξουμε σε άλλες μεθόδους οργάνωσης, που προσφέρονται σήμερα στο οικονομικό σύστημα, για να βελτιώσουμε την απόδοση, για το κοινωνικό σύνολο. Εκεί παρεμβαίνει ένα επιχείρημα ότι η αναζήτηση αυτή είναι μία αναζήτηση η οποία δημιουργεί επιπτώσεις, ένα δευτερογενές πρόβλημα: την ανεργία. Και δημιουργεί αυτό το δευτερογενές πρόβλημα την ανεργία, επειδή η επιχείρηση έχει σωρεύσει πολύ περισσότερους εργαζόμενους απ' ό,τι απαιτούσε ο κύκλος εργασιών της. Γι' αυτό μερικοί συμπεραίνουν ότι η αποκρατικοποίηση δεν είναι η ενδεδειγμένη λύση, παρ' όλο που επιβάλλεται από άλλες σκοπιμότητες, υποχρεώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ευρύτερες οικονομικές. Θα

αυξήσει την ανεργία και δεν θα πρέπει, γι' αυτό, να προχωρήσουμε σ' αυτή τη λύση.

Ομως, κύριοι συνάδελφοι, δεν πρέπει να παραβλέψουμε, όταν αναλύσουμε αυτό το επιχείρημα ότι, στις περιπτώσεις αυτές, η ανεργία υπήρχε ήδη πριν από την αποκρατικοποίηση. Υπήρχε υπό τη μορφή των αυξημένων δαπανών και το πλεονάζον προσωπικό, τη συσσώρευση του δημόσιου χρέους, την κακή αξιοποίηση των πόρων, λόγω μη έγκαιρης εισαγωγής νέων τεχνολογιών. Το κόστος, αυτό της ανεργίας δεν είναι ένα κόστος που θα προκύψει από την αποκρατικοποίηση. Το κόστος υπήρχε, αλλά έθιγε άλλους πολίτες. Εθιγε άλλους πολίτες, με την κακή διαχείριση των πόρων, τη μη πραγματικοποίηση επενδύσεων, τη μη πραγματοποίηση δραστηριοτήτων για νέες θέσεις απασχόλησης, άλλους πολίτες, οι οποίοι, έτσι έμεναν άνεργοι. Η ανεργία υπάρχει. Η ανεργία, όμως, υπάρχει αλλού. Δεν την βλέπουμε αλλού και πρέπει να τη δούμε αλλού. Άλλοι πληρώνουν, άλλοι μένουν άνεργοι. Και πρέπει να σκεφθούμε και όλους αυτούς τους "άλλους" οι οποίοι πληρώνουν και μένουν άνεργοι, μήπως θέλουν άλλες διαδικασίες οι οποίες θα αυξήσουν τις θέσεις απασχόλησης. Η διατήρηση του δημόσιου ελέγχου δεν διατηρεί θέσεις εργασίας και δεν περιορίζει οπωσδήποτε την ανεργία. Συγκαλύπτει, απλώς, σε μια τέτοια περίπτωση, τη συνεχώς προκαλούμενη ανεργία, από τη δυσλειτουργία της επιχείρησης.

Κυρίες και κύριοι, η οικονομική θεωρία έχει εξετάσει αυτό το φαινόμενο. Αν η πλεονάζουσα απασχόληση στις δημόσιες επιχειρήσεις χρησιμοποιείται ως κύριο όπλο για την αντιμετώπιση της ανεργίας, τότε προκαλούνται έντονα αντικίνητρα για την επένδυση, τόσο του ιδιωτικού, όσο και του δημόσιου τομέα. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις αποθαρρύνονται, διότι το δημόσιο το οποίο θέλει να καλύψει, τα ελλείμματα, απορροφά τα κεφάλαια. Απορροφώντας τα κεφάλαια, οδηγεί σε υψηλά επιτόκια. Λόγω υψηλών επιτοκίων οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις.

Όταν υπάρχουν τα ελλείμματα, δεν υπάρχουν τα απαραίτητα χρήματα στο δημόσιο τομέα για να πραγματοποιήσει επενδύσεις.

Ο συνάδελφος κ. Αραβανής, ερώτησε και άφησε να υπονοηθεί ότι υπήρξε μία σχετική -ίσως- συνομωσία. Ερώτησε γιατί δεν έχουν καταβληθεί επί τόσα χρόνια οι ενισχύσεις στο ναυπηγείο οι οποίες προβλέπονταν από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ενισχύσεις στα ναυπηγεία οι οποίες προβλέπονταν από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν καταβλήθηκαν, για τον απλούστατο λόγο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση καταβάλλει ένα ποσοστό των ενισχύσεων και την υπόλοιπη ενίσχυση την καταβάλλει το κράτος. Και η ελληνική πολιτεία δεν είχε χρήματα για να καταβάλει αυτές τις ενισχύσεις. Δεν είναι καμμία συνομωσία. Είναι η διαπίστωση, απλώς, του γεγονότος ότι τα ελλείμματα τα οποία σωρεύθηκαν κατά καιρούς, οδηγούν σε αδυναμία -και σ' αυτό τον τομέα και σε άλλους τομείς- να αξιοποιήσει η ελληνική πολιτεία τις δυνατότητες τις οποίες προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Υπάρχουν μέσα στους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολλές άλλες δυνατότητες, πέρα απ' αυτές, τις οποίες εκμεταλλεύεται το ελληνικό κράτος, για να χορηγήσει επιχορηγήσεις και να αντλήσει επιπρόσθετα χρήματα από την Κοινότητα. Δεν τις εξαντλεί όλες η

ελληνική πολιτεία. Και δεν τις εξαντλεί όλες, διότι παντού υπάρχει και υποχρέωση το κράτος να καταβάλει ένα ποσοστό 75%, 80%. Επειδή όμως δεν μπορεί, γι' αυτό δεν προχωρεί σε τέτοιες δράσεις. Αυτή είναι μία πολύ ενδεικτική περίπτωση, μία κλασική περίπτωση. Δεν υπήρξε καμμία πρόθεση να πέσουν έξω τα ναυπηγεία. Απλούστατα, τα ελλείμματα, τα οποία σωρεύουν και τα ναυπηγεία και οι άλλες προβληματικές επιχειρήσεις, οδηγούν σε αδυναμία να εκμεταλλευθούμε τις δυνατότητες εκείνες, τις οποίες μας παρέχουν οι διάφορες συμφωνίες.

Το συμπέρασμα είναι ότι τα ελλείμματα οδηγούν σε οικονομική στασιμότητα, σε αναπότρεπτη διόγκωση της ανεργίας, σε αντίθεση με τον αρχικό σκοπό αντιμετώπισής της.

Η ανεργία λοιπόν, θέλω να επαναλάβω, υπήρχε και την ανεργία αυτή η οποία υπήρχε και την οποία θέλουμε να αντιμετωπίσουμε και θέλουμε να την αντιμετωπίσουμε σε ευρύτατη κλίμακα, δεν περιορίζεται αποτελεσματικά, παρά μόνο με ένα τρόπο, με μία οικονομική πολιτική, η οποία θα επιτρέψει στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα να πραγματοποιούν επενδύσεις, με μία οικονομική πολιτική, η οποία θα κατεβάσει τον πληθωρισμό σε κατώτατα επίπεδα. Δηλαδή, με μία οικονομική πολιτική, η οποία περιορίζει τα ελλείμματα, περιορίζει τα επιτόκια και εξασφαλίζει στο δημόσιο να έχει χρήματα στη διάθεσή του. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος. Όλα τα άλλα είναι επιμέρους ρυθμίσεις, ευκαιριακές, οι οποίες σε τελευταία ανάλυση καταλήγουν ακριβώς στο αντίθετο αποτέλεσμα, στην διόγκωση της ανεργίας.

Η αποκρατικοποίηση μπορεί να συμβάλει μέσα στο πλαίσιο, το οποίο εξήγησα, στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της απειλής της ανεργίας μέσω της θέσπισης επενδυτικών κινήτρων και δημιουργίας συνθηκών ειδίκευσης και εκ νέου ένταξης των εργαζομένων στην παραγωγική διαδικασία.

Το σχέδιο νόμου προβλέπει μία σειρά από δραστηριότητες, είτε για τους εργαζόμενους να αυτοαπασχοληθούν, δηλαδή να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, είτε για την επιμόρφωση των εργαζομένων, δηλαδή για την δημιουργία προϋποθέσεων, ώστε σ' άλλες επιχειρήσεις να απασχοληθούν και να δώσουν και σ' αυτές τις επιχειρήσεις ευκαιρίες, ώστε να αναπτύξουν την δραστηριότητά τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να διαβεβαιώσω ότι στόχος της κυβέρνησης είναι η πλήρης απασχόληση, η πλήρης πραγματική απασχόληση και όχι η συγκάλυψη της ανεργίας με διάφορους τρόπους. Ο στόχος αυτός της πλήρους απασχόλησης αποτελεί πολλές διαφορετικές δράσεις από επενδύσεις μέχρι την επιμόρφωση των εργαζομένων.

Στην περίπτωση των ναυπηγείων, ελπίζουμε ότι μετά από μία πρώτη φάση περιορισμού των θέσεων εργασίας, αν υπάρξει, θα ακολουθήσει, χάρη στην ανάπτυξη των εργασιών, μία δεύτερη φάση επέκτασης της απασχόλησης.

Επαναλαμβάνω ότι το νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της πρώτης αυτής φάσης, προβλέπει μία σειρά από μέτρα.

Θέλω όμως να σας διαβεβαιώσω ότι τα θέματα αυτά δεν αντιμετωπίζονται μόνο νομοθετικά, αλλά αντιμετωπίζονται και με την πρακτική της διοίκησης. Εμείς, πέρα από τα μέτρα αυτά, τα οποία προβλέπει το νομοσχέδιο, θα καταβάλουμε κάθε δυνατή φροντίδα, ώστε εάν υπάρξουν άνεργοι να μείνουν για τον ελάχιστο δυνατό χρόνο άνεργοι.

Εχουμε ήδη κάνει επαφές, έχουμε ήδη κάνει συζητήσεις με άλλες δημόσιες επιχειρήσεις, για να προβλέψουμε την πιθανότητα ή να προβλέψουμε τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουμε αυτό το φαινόμενο. Νομοθετική ρύθμιση, ούτε είναι δυνατή, ούτε είναι αναγκαία. Μπορούμε, με πρακτικά μέσα, να βρούμε τρόπους να ξεπεράσουμε γρήγορα και αποτελεσματικά το φαινόμενο και θα δουλέψουμε γι' αυτό.

Δεν θέλουμε να μείνει κανείς άνεργος. Θέλουμε να δουλέψουν όλοι παραγωγικά. Δεν θέλουμε να υπάρχει πλεονάζον, προσωπικό, το οποίο να οδηγεί άλλους σε ευρύτερη ανεργία. Θέλουμε να υπάρχει προσωπικό, το οποίο να απασχολείται παραγωγικά και να δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης.

Στόχος μας είναι η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων, τους οποίους διαθέτουμε, στα πλαίσια μιας κοινωνίας που θα εξασφαλίσει περισσότερη δημοκρατία, περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και καλύτερες συνθήκες ζωής για όλους.

Η μέχρι σήμερα λειτουργία των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά, δυστυχώς -γιατί κι εγώ θα ήμουν της άποψης και της επιθυμίας να ήταν διαφορετικά τα πράγματα- δεν εφασφάλισε την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων. Δυστυχώς, συνέβαλε στη σημαντική επιβάρυνση του κοινωνικού συνόλου. Δυστυχώς, συνέβαλε στο να διοχετεύσει πόρους στην εξυπηρέτηση πελατειακών πρακτικών.

Πρέπει να τραβήξουμε μία γραμμή σ' αυτό το κακό παρελθόν. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν μπορούμε να συνεχίσουμε αυτό το κακό παρελθόν και ότι μέσα στο σύστημα, λόγω των διαφόρων διαπλοκών, λόγω του τρόπου με τον οποίο εργάζεται η δημόσια διοίκηση, λόγω των πρακτικών που έχουν όλες οι κυβερνήσεις, δεν βρίσκεται λύση από το σημερινό τρόπο λειτουργίας.

Στόχος μας δεν είναι η διατήρηση πελατειακών πρακτικών εις βάρος του κοινωνικού συνόλου. Γι' αυτό πρέπει να αλλάξουμε. Ούτε ο δημόσιος τομέας, ούτε ο ιδιωτικός τομέας αποτελεί πανάκεια. Δεν έχουμε δογματισμό, ούτε για τη μία λύση, ούτε για την άλλη. Ενα δογματισμό έχουμε, το δογματισμό ότι πρέπει να επιδιώξουμε λύσεις που είναι σε όφελος όλων μας, σε όφελος του κοινωνικού συνόλου. Γι' αυτό πρέπει να επιδιώκουμε πάντα ρυθμίσεις, που θα επιτρέψουν μία λειτουργία της κοινωνίας μας, η οποία θα οδηγεί στη βελτίωση των συνθηκών για περισσότερη κοινωνική ευημερία.

Αυτό το νομοσχέδιο είναι μία προσπάθεια να βρούμε νέες ισορροπίες. Είναι μία προσπάθεια, μέσα στο πλαίσιο το οποίο έχει δημιουργηθεί, να βρούμε νέες λύσεις.

Ελπίζω ότι η ισορροπία αυτή θα είναι για όφελος όλων μας. Σας καλώ να το υπερψηφίσετε, γιατί έχουμε υποχρέωση να αντιμετωπίσουμε τις

δυσλειτουργίες του παρελθόντος, έχουμε υποχρέωση να βρούμε νέους τρόπους να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και τις δυσλειτουργίες της κοινωνίας μας, για να μπορέσει η κοινωνία αυτή να λειτουργήσει αποτελεσματικότερα, να λειτουργήσει για το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, που το θέλουμε όλοι.

Ευχαριστώ.